

ОСОБЛИВОСТІ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ Й ОЦІНЮВАННЯ
КОМПЕТЕНТНОСТІ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ ЛІЦЕЮTHE FEATURES OF ONLINE LEARNING AND ASSESSMENT
AT UKRAINIAN LANGUAGE COMPETENCE OF LYCEUM STUDENTS

У статті розкрито важливу для сучасної освіти проблему – методичні аспекти онлайн-навчання української мови в старших класах ліцеїв та оцінювання предметної компетентності учнів.

Для досягнення поставлених завдань першочергово досліджено вплив онлайн-навчання на розвиток умінь і навичок учнів на уроках української мови. Визначено, що організація онлайн-уроків української мови в ліцеї зумовлює серйозну підготовку вчителя та врахування особливостей цього предмету, зокрема використання різноманітних онлайн-платформ, інтерактивних методів та віртуальних інструментів, структурування матеріалу, встановлення чітких критеріїв оцінювання тощо.

Проаналізовано методи та виокремлено платформи, які забезпечують ефективне оцінювання компетентності з української мови. Встановлено, що дидактично доцільне використання цих інструментів може значно підвищити об'єктивність оцінювання навчальних досягнень учнів ліцеїв. Проаналізовано вплив онлайн-ресурсів на якість оцінювання, зокрема їх роль у наданні зворотного зв'язку, відстеженні успішності учнів та створенні адаптивних оцінювальних стратегій. Запропоновано практичні рекомендації для вчителів щодо оптимального використання доступних платформ та інструментів для максимізації ефективності оцінювання мовних компетентностей учнів.

У статті акцентовано, що рівень розвитку сучасних технологій дає змогу учителям значною мірою урізноманітнити онлайн-уроки й зекономити свій час на підготовку дидактичних матеріалів, адже онлайн-навчання сприяє забезпеченню доступності навчання, а також створює учням можливість для самостійного вивчення мови в інтерактивному віртуальному середовищі. Отримані результати не тільки підтверджують переваги та труднощі, з якими стикаються учні та вчителі в процесі онлайн-навчання, а й окреслюють перспективи вдосконалення підходів до навчання та оцінювання компетентності учнів з української мови в умовах сучасного освітнього середовища.

Ключові слова: онлайн-навчання, учні ліцею, оцінювання компетентності, віртуальне навчальне середовище.

The article reveals the important problem for modern education – methodical aspects of online learning of the Ukrainian language in senior classes of lyceums and the assessment of students' subject competence.

In order to achieve the set of goals, the impact of online learning on the development of students' abilities and skills in Ukrainian language classes was primarily investigated. It was determined that the organization of online lessons of the Ukrainian language in the lyceum requires serious preparation of the teacher and consideration of the peculiarities of this subject, in particular, using various online platforms, interactive methods and virtual tools, structuring of the material, establishment of clear evaluation criteria, etc.

Methods have been analyzed and platforms have been singled out, which provide effective assessment of competence in the Ukrainian language. It has been established that the didactically appropriate use of these tools can significantly increase the objectivity of evaluating the educational achievements of lyceum students. The impact of online resources on the quality of assessment is analyzed, in particular their role in providing feedback, tracking student performance and creating adaptive assessment strategies. Practical recommendations for teachers regarding the optimal use of available platforms and tools to maximize the effectiveness of assessing students' language competences are offered.

The article emphasizes that the level of development of modern technologies allows teachers to significantly diversify online lessons and save time on the preparation of didactic materials, because online learning helps to ensure the accessibility of learning, and also creates opportunities for students to independently learn the language in an interactive virtual environment.

The obtained results not only confirm the advantages and difficulties faced by students and teachers in the process of online learning, but also outline the prospects for improving approaches to learning and assessing the competence of students in the Ukrainian language in the conditions of a modern educational environment.

Key words: online education, lyceum students, competence assessment, virtual learning environment.

УДК 373.3/5.016:811.161.2]:004
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2022/54.2.42>

Резнік Т.П.

аспірантка кафедри української мови,
Київський університет
імені Бориса Грінченка, учителька
української мови та літератури,
Середня загальноосвітня школа № 162
ORCID ID: 0000-0002-0419-5533

Набок-Бабенко Ю.С.

аспірантка кафедри української мови,
Київський університет
імені Бориса Грінченка, учителька
української мови та літератури,
НВК «Новопечерська школа»,
ORCID ID: 0000-0002-7349-5492

Актуальність проблеми. У сучасному освітньому просторі онлайн-навчання визнається однією з ключових тенденцій, яка значною мірою впливає на процес опанування учнями ліцею різних предметів, зокрема української мови. Спричинене низкою факторів, зумовлених технологічним розвитком та змінами в соціокультурному середовищі, дистанційне навчання потребує детального аналізу, особливо в контексті його впливу на формування компетентностей учнів з української мови.

Ліцеї, що є осередком академічного розвитку молоді, стають важливою структурою шкільної

освіти в дослідженні взаємозв'язку між онлайн-навчанням та формуванням компетентності з української мови. Оскільки учні старших класів перебувають у періоді активного формування своєї особистості та вибору життєвого шляху, дистанційна форма навчання може вплинути на їхню здатність засвоювати мовні навички та розвивати мовну компетентність.

Віртуальне навчальне середовище учнів ліцею неминуче пов'язане з викликами, які передбачають збереження мовної культури, розвиток мовних і мовленнєвих навичок, формування предметної

й ключових компетентностей, а також оцінювання рівня їхньої сформованості. Варто враховувати також аспекти психологічного комфорту учнів у віртуальному класі, їхнього ставлення до електронних засобів та інтерактивних методів навчання, впливу такої форми на академічну самодисципліну та зацікавленість у вивченні української мови.

Крім того, важливим є аналіз методів оцінювання компетентності учнів, застосовуваних у віртуальному навчальному середовищі, адже це необхідно для забезпечення об'єктивності та адекватності визначення навчальних досягнень учнів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Багатоаспектній проблемі теоретичних засад онлайн-навчання на різних етапах мовної освіти присвячено праці науковців: Л. Власенко, Н. Голуб, О. Горошкіної, Л. Гриневич, О. Кучерук, Н. Морзе, І. Тригуб та ін. Проблему формування предметної й ключових компетентностей розроблено в працях Н. Бондаренко, В. Вітюк, Н. Голуб, Т. Горохової, О. Горошкіної, О. Караман, С. Карамана, Г. Кузнецової, М. Козир, О. Кулик, І. Кухарчук, Л. Овсієнко та ін. Психолого-педагогічні особливості навчання сучасних учнів досліджували Є. Зеленов, А. Карапетян, Л. Коростіль, О. Струтинська, Т. Чикалова та ін. Технології оцінювання компетентностей вивчали В. Биков, А. Будко, О. Кульбабська, О. Ляшенко, О. Овчарук, В. Шкавро та ін. Однак надважливі аспекти особливостей онлайн-навчання й оцінювання компетентності з української мови залишаються малодослідженими й потребують наукового аналізу.

Мета статті полягає в дослідженні особливостей процесу онлайн-навчання та оцінювання компетентності з української мови учнів ліцею.

Для реалізації мети визначено такі завдання:

1. Дослідити вплив дистанційного навчання на формування предметної й ключових компетентностей учнів ліцею на уроках української мови.

2. Проаналізувати ефективність методів оцінювання та виявити фактори, що впливають на академічний успіх учнів у віртуальному освітньому середовищі.

3. Розробити рекомендації для вчителів щодо оптимізації процесу онлайн-навчання та підвищення якості оцінювання компетентностей учнів в умовах дистанційного навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Вивчення особливостей онлайн-навчання й оцінювання компетентності з української мови учнів ліцею виходить за межі простого аналізу нового педагогічного формату, оскільки є необхідною передумовою для адаптування освітньої системи до сучасних викликів та забезпечення якісної мовної підготовки учнів. Крім того, ґрунтовний аналіз означеної проблеми сприяє розширенню методологічних горизонтів та поглибленню розуміння ефективних стратегій навчання мови у віртуальному середовищі. Це дає

зможу вчителям-словесникам забезпечити максимально ефективні умови для формування мовних навичок та розвитку мовної культури з-поміж учнів. Підкреслення важливості вивчення особливостей онлайн-навчання української мови в ліцеї, пошуку шляхів ефективного й справедливого оцінювання учнів в умовах адаптації до віртуального формату вказує на актуальність впровадження інновацій в українську освіту, сприяє підготовці молодого покоління до викликів сучасного інформаційного суспільства та визначає стратегічну роль вивчення рідної мови у формуванні гармонійної особистості громадянина й члена суспільства.

Організація онлайн-навчання української мови в старших класах ліцею потребує серйозної підготовки вчителя та врахування особливостей цього предмету. Для проведення якісного онлайн-уроку педагогу варто дотримуватися таких рекомендацій:

1. Використовувати відповідні платформи для віддаленого навчання, щоб мати можливість проводити відеоуроки, створювати спільний робочий простір для виконання завдань та обміну додатковими матеріалами.

2. Структурувати навчання, розподіляючи матеріал на чіткі розділи та конкретні уроки, щоб створити структуровану та логічну послідовність (важливо, щоб учні мали змогу легко орієнтуватися в навчальному матеріалі).

3. Реалізовувати інтерактивні методи навчання й послуговуватися віртуальними інструментами для взаємодії.

4. Використовувати відеоуроки та аудіоматеріали, онлайн-ресурси задля розширення спектру дидактичних матеріалів.

5. Пропонувати учням вправи, які стимулюють розвиток критичного мислення, умінь аналізувати та творчо представляти результати, адже завдання мають відображати не лише практичні аспекти вивчення мови, а й розвивати загальні вміння й навички.

6. Встановити чіткі критерії оцінювання та регулярно надавати зворотний зв'язок учням щодо їхніх досягнень.

У цьому контексті вважаємо корисним дослідження Г. Шиліної «Методика дистанційного навчання української мови учнів основної школи», яке засвідчило ефективність такого виду навчання, однак необхідно враховувати те, що воно зумовлює використання сучасних підходів і прийомів. Зокрема, дослідниця вказує на те, що найбільш вдалимими формами організації дистанційного навчання є модифіковані (поєднання очної й дистанційної форм) (Шиліна, 2016). Дистанційна форма набула особливої популярності в останні роки ще й тому, що має низку переваг, які можуть порівняти її з традиційним очним навчанням:

1. Доступність (здобувати освіту можна в будь-якому місці, де є можливість під'їхатися до

інтернету. Це робить освіту більш доступною для учнів, які раніше з об'єктивних причин не могли відвідувати навчальні заклади).

2. Розвиток самодисципліни та навичок самостійного навчання (якісне дистанційне навчання вимагає від учнів значної самостійності та вміння організувати свій час. Це сприяє розвитку важливих навичок планування й відповідальності за власні результати);

3. Використання інноваційних технологій (а відтак – формування інформаційно-комунікаційної компетентності, адже онлайн-навчання зазвичай передбачає застосування сучасних технологій та онлайн-ресурсів, що значною мірою урізноманітнює навчання та робить його більш цікавим та ефективним).

Втім варто бути об'єктивними й звернути увагу на деякі виклики, які постають перед педагогами у процесі організації онлайн-навчання української мови учнів ліцею. По-перше, учнівський колектив, який долає межу між підлітковим віком та юнацтвом, має низку психологічних особливостей, які впливають на сприйняття ними навколишнього світу. Крім того, стирається межа між навчальним і соціальним середовищем, оскільки використовуються ті самі пристрої, тому, замість навчальної діяльності, учні можуть відволікатися на особисте листування, перегляд стрічки новин у соціальних мережах, ігри тощо.

Відтак учителям української мови, організуючи онлайн-навчання, потрібно зробити його релевантним до потреб учнів із використанням знайомих і незнайомих їм цифрових технологій; забезпечити активну роботу учнів, залучаючи їх до співпраці; продумати способи повідомлення інструкцій до виконання завдань, шляхів контролю та системи оцінювання. Однак, попри очевидні труднощі, онлайн-навчання української мови або його елементи відповідають потребам сучасного освітнього середовища й самих учнів, сприяють підвищенню якості навчання, роблять його більш доступним та інтерактивним.

Ефективність уроку української мови онлайн залежить від організації діяльності здобувачів освіти, структурованості викладу матеріалу, добору необхідних інструментів. За нашими спостереженнями, онлайн-навчання буде успішним, якщо дотримуватися таких вимог:

1. *Оптимальний мінімум теоретичного матеріалу.*

Під час дистанційних уроків потрібно більше часу для опрацювання теми порівняно з офлайн-навчанням. Тож варто одразу визначити, який теоретичний матеріал є найбільш потрібним, а що можна вилучити. Зосередження уваги на найважливіших темах і базових поняттях програми сприятиме ефективному формуванню предметної компетентності в процесі онлайн-навчання.

2. *Чіткість і зрозумілість інструкцій.*

Дистанційні уроки потребують чітких інструкцій, щоби здобувачі освіти без утруднень розуміли зміст вивченого. Формулювання правил мають бути стислими й осяжними. Умова завдань – чітка та зрозуміла. Особливо важливим це є для асинхронних уроків, коли не завжди є зв'язок з учителем/ учительською для інтенсивних запитань і відповідей.

3. *Почергове опрацювання теорії та практики, мікронавчання.*

Принципи мікронавчання є надважливими для дистанційного формату. Блоки теоретичного матеріалу й практичних завдань доцільно постійно чергувати. Дозоване подання правил і вправ, текстів і запитань за змістом допоможе опрацювати тему більш ефективно.

4. *Використання інтерактивних завдань.*

Пізнавальна активність учнів і учениць – це умова успішного уроку. Учитель не лише пропонує готову інформацію, а й заохочує шукати й опрацювати її самостійно. Здобуття освіти передбачає активний пошук, визначення головного й другорядного, власне формулювання правил, розрізнення фактів і суджень. І, звісно, ігрова діяльність, створення різноманітних проєктів, інтерактивні завдання засобами онлайн-платформ – усе це сприяє активному вивченню української, що не втомлює, а надихає й стимулює.

5. *Емоційна підтримка здобувачів освіти.*

У період тривалого дистанційного навчання надважливим є психологічний стан учнів. Під час вивчення будь-якої мовної теми варто стимулювати їх до висловлення своїх почуттів. Наприклад: «Сформулюйте 2-3 речення про свій емоційний стан, використовуючи однорідні члени», «Опишіть свій настрій безсполучниковим складним реченням», «Розкажіть, як ви почуваетесь, уживаючи прислівники». Ефективним для розуміння внутрішнього стану учнів може бути 5-хвилинне есе. У дистанційному форматі варто заохочувати учнів до спілкування одне з одним. Це може відбуватися під час синхронної взаємодії чи виконання групових проєктів в асинхронному форматі.

Ефективність онлайн-навчання визначається чіткою структурою занять із учнями. Планування дистанційного уроку з української мови доцільно розпочинати з визначення мети, яка має відповідати критеріям SMART, тобто бути конкретною, вимірною, досяжною, актуальною та обмеженою терміном реалізації. Перелік очікуваних результатів варто формулювати з позиції учня відповідно до таксономії Б. Блума.

Вступна частина уроку має обов'язково передбачати «гачок» – змістовий елемент, що зацікавить, мотивує до вивчення теми. Варіантами такого короткого й ефективного вступу на уроках української можуть бути:

- історія, випадок із вчительського життя чи інших людей;

- фото чи інше зображення;
- реквізит – предмет, що може бути дотичним до теми чи змісту уроку;
- гумористичний тест чи бліцопитування.

Основний зміст дистанційного уроку залежить від типу, обраної технології та формату проведення. Проте основним має стати умовний принцип «дозування»: оптимального поєднання теорії та практики. Таке чергування може відбуватися через кожні 5-10 хвилин (залежно від віку й обсягу матеріалу).

Як засвідчує досвід, найбільш ефективним для онлайн-формату є мікронавчання, що зумовлено когнітивними можливостями сучасних дітей. Вивчення матеріалу уроку невеликими частинами з обов'язковою практикою після кожної з них сприяє успішному опрацюванню теми.

Корисним способом зафіксувати матеріал уроку є осмислене конспектування. Багатьма дослідженнями доведено, що конспект, створений усвідомлено, із залученням візуальних елементів, сприяє ефективному навчанню. Тож варто заохочувати учнів не лише писати, а й малювати, ставити позначки, візуально відтворювати зміст. У пригоді можуть стати також програми для створення інфографік та ментальних карт.

Під час онлайн-навчання української мови в ліцеї використання різноманітних онлайн-інструментів стає обов'язковим складником освітнього процесу. Учителям рекомендується впроваджувати віртуальні словники та електронні ресурси для розширення словникового запасу учнів, а також ефективно використовувати платформи для проведення відеоуроків, інтерактивних вправ та дискусій. Використання онлайн-інструментів сприяє покращенню доступності навчання, а також створює учням можливість самостійного вивчення мови в інтерактивному віртуальному середовищі.

Наприклад, вебплатформа дистанційного навчання «Всеукраїнська школа онлайн», яка розпочала свою роботу в грудні 2020 року за підтримки Міністерства освіти і науки України спільно з Українським інститутом розвитку освіти та Міністерством цифрової трансформації України, аби допомогти освітянам упоратися з викликами карантинних обмежень, функціонує й досі і є надзвичайно корисним помічником для учителів в організації не лише дистанційного, а й змішаного чи очного навчання. Ця платформа містить матеріали з різних навчальних предметів (включно з українською мовою), що представлено у формі якісних, візуально приємних коротких відео з інтерактивними завданнями, коротких, але зручних конспектів з основними питаннями теорії, вправами, схемами, тестових завдань для самоперевірки. З-поміж переваг цього ресурсу в організації навчальної діяльності можна виокремити такі:

1. Необмежений доступ до матеріалів.

2. Можливість зареєструвати учнів на обраний курс і вести комунікацію з ними на платформі.

3. Контроль за ритмом мовлення вчителів.

4. Синхронне субтитрування з підсвічуванням.

5. Організація обговорення освітніх матеріалів.

6. Здійснення моніторингу навчального прогресу та можливість індивідуалізувати завдання через кабінет учителя.

7. Вибір форми оцінювання (формувальне/підсумкове).

8. Поєднання роботи платформи з іншими програмами («Learning apps», «Kahoot», «Padlet» тощо).

Значної популярності нині набувають блоги тих, хто популяризує українську мову, її чистоту, грамотне й культурне спілкування. Одним із перших авторитетних блогерів-мовознавців, які стали широковідомими, можна вважати доктора філологічних наук, професора О. Пономарева, який вів блог на «BBC News Україна». Близько 10 років він відповідав на найрізноманітніші й найбільш запутані запитання українців, які хотіли підвищити рівень засвоєння своєї української.

Завдяки розробленню навчально-методичних матеріалів для підготовки до ЗНО та НМТ популярність у старшокласників здобув також О. Авраменко, доцент Київського університету імені Бориса Грінченка, з-поміж учнів якого був навіть нинішній Президент України В. Зеленський. Експрес-уроки мовознавця на телебаченні та в соціальних мережах зараз активно використовують не лише вчителі на уроках української мови, а й викладачі вишів, репетитори та всі, хто хоче знайти відповіді на запитання щодо вживання того чи того слова, його написання чи значення. Перевагою цих відеоуроків є те, що правила пояснюються максимально доступно, оскільки розраховані на широкий загал, на різні вікові й соціальні групи, тому вони є зручними інструментами для підвищення власної мовної компетентності.

Надзвичайно цікавим видається проєкт журналістки Д. Колодяжної, яка за підтримки освітньої платформи «Всеосвіта» започаткувала цикл бесід про українську мову, про сучасні тенденції в ній, про філологічні цікавинки, типові помилки та багато іншого під назвою «ПРОмовні витребеньки». Ведучими стали сама Д. Колодяжна та Ю. Вишницька, доктор філологічних наук, доцент Київського університету імені Б. Грінченка. Охоплюючи широку тематику у висвітленні мовних аспектів (форми привітання, фемінітиви, суржик, діалектизми тощо), авторки залучають широку аудиторію глядачів, розмірковуючи про рідну мову, про її значення в житті суспільства, і поширюють важливі наративи про необхідність вивчення української мови для збереження власної національної ідентичності.

Багато вчителів, репетиторів та успішних випускників ведуть свої сторінки в різних соціальних

мережах, ділячись досвідом підготовки до ДПА/ЗНО/НМТ, публікуючи різноманітні поради, пояснення правил, розбори завдань у формі подкастів, візуалізованих конспектів, ментальних карт тощо.

Ютуб-канал «Пані Вчителька» К. Лепської створювався як помічник для випускників у процесі підготовки до ЗНО, на якому авторка публікувала свої відеоуроки; згодом було створено однойменний телеграм-канал, де почали з'являтися онлайн-тести та інші мовно-літературні тренажери. Нині блогерка публікує не лише навчальний матеріал, а й культурно-пізнавальний про нашу історію, культуру й традиції, а також ділиться досвідом щодо особливостей навчання сучасних учнів.

«На всі 200» А. Огойко – ще один популярний ютуб-канал про підготовку до ЗНО/НМТ, проте він буде корисним не лише випускникам, а всім, хто намагається осягнути правила української мови, хоче освіжити свої знання з теорії та підвищити мовну культуру.

Досвід цих блогерів переконує, що для того, щоб навчатися української мови, розширювати свої освітні горизонти, вдосконалювати комунікативні навички й знання найважливіших правил, ефективно готуватися до іспитів, не обов'язково витрачати кошти у пошуках додаткових уроків, достатньо мати будь-який цифровий пристрій, який зараз є практично у кожного, а також відповідально ставитися до власного навчання й навичок самоконтролю. Їхній приклад успішності, популярності та можливості заробляти веденням відеоблогу може якнайкраще змотивувати учнів до вивчення української мови й забезпечення особистого внеску в її розвиток і поширення культурного спілкування.

У процесі оцінювання компетентності з української мови учнів ліцеїв необхідно враховувати низку особливостей онлайн-навчання, на які варто зважати під час розроблення різних типів завдань і подальшої перевірки їх.

По-перше, варто передбачати можливість використання ресурсів Інтернету, а віднедавна – ще й засобів штучного інтелекту. Якщо раніше завдяки творчим роботам можна було визначити рівень сформованості предметної та певних ключових компетентностей, то нині варто обов'язково перевіряти творчі роботи на плагіат. Дотримання норм академічної доброчесності є першочерговим в освітньому процесі.

По-друге, важливо пропонувати компетентнісно орієнтовані завдання. Деякі з них можуть базуватися на роботі з текстами різних стилів. У такому разі визначальними є найвищі рівні таксономії Блума – аналіз, синтез та оцінювання. Окрім когнітивного складника, що передбачає завдання з перевірки предметних знань, умінь і навичок, варто оцінювати здатність учнів застосовувати їх у різноманітних ситуаціях, практичне спрямування

та ціннісне ставлення здобувачів освіти до набутого пізнавального досвіду.

Очевидно, що під час оцінювання компетентності з української мови доцільно перевіряти не лише механічне засвоєння граматики, орфографії чи інших розділів науки про мову, а насамперед – критичне мислення, креативність, ціннісне ставлення та інші аспекти компетентності.

Тривале дистанційне навчання спричинило появу різноманітних онлайн-платформ, які активізують й урізноманітнюють освітній процес. З-поміж них є значна кількість тих, які використовують у процесі оцінювання компетентності на уроках української мови в ліцеях.

Однією з найбільш ефективних щодо оцінювання компетентності з української мови учнів ліцеїв є платформа «Classtime». Ресурс забезпечує різні формати завдань, завдяки яким можна швидко діагностувати рівень опанування теми. Перевагами платформи є швидке отримання результатів, автономне виконання завдань, оперативність, об'єктивність, індивідуальне виконання і можливість командної співпраці, наявність різних типів завдань.

Для оцінювання в дистанційному форматі можна також використовувати «Google Forms». Ресурс пропонує значне розмаїття запитань, які можна використати і під час оцінювання на уроках української мови та літератури.

У «Google Forms» є можливість додавати зображення як варіант відповіді. Такого типу завдання можна використовувати, якщо потрібно знайти лексичні чи орфографічні помилки в рекламних зображеннях; визначити світлину, що відповідає змісту певного тексту. Такий тест є компетентнісно орієнтованим, оскільки передбачає роботу з різнотипними текстами, що можуть траплятися в життєвих ситуаціях.

Для самооцінювання в процесі онлайн-навчання корисним є використання платформи «LearningApps.org», оскільки для підтвердження виконання вправ під час, наприклад, асинхронного формату чи домашнього завдання, учні можуть робити скріншоти результатів і прикріплювати їх до електронного щоденника, Classroom чи іншої платформи, засобами якої відбувається дистанційне навчання.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Онлайн-навчання набуло значної популярності в останні роки, що зумовлено тривалим дистанційним навчанням через covid-19 і запровадженням воєнного стану в Україні. Дистанційне вивчення української мови й оцінювання компетентності мають низку переваг і недоліків. Обґрунтовано, що для ефективного онлайн-навчання доцільно чітко структурувати урок; формулювати інструкції, зрозумілі для учнів; використовувати принципи мікронавчання задля оптимального

поєднання теорії та практики; підтримувати психологічний стан учнів задля успішної взаємодії; використовувати різноманітні онлайн-ресурси в процесі оцінювання компетентності з української мови.

Перспективи подальшого дослідження проблеми онлайн-навчання полягають у розробленні сучасних методик розвитку й оцінювання предметної та ключових компетентностей засобами різних дистанційних платформ. Інтенсивна поява нових онлайн-ресурсів зумовлює необхідність дослідження їхніх можливостей для створення сучасних і цікавих дистанційних уроків з української мови в ліцеях.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. BBC Ukrainian – Блог професора Пономарева. BBC – Home: URL: <https://www.bbc.co.uk/blogs/ukrainian/ponomariv/archives.html>
2. ВШО: URL: <https://lms.e-school.net.ua/>
3. Експрес-уроки української мови Олександра Авраменка | Інститут післядипломної освіти | м. Київ. Інститут післядипломної освіти | м. Київ | Інформаційно-методичний портал: URL: <https://ippo.kubg.edu.ua/ekspres-uroky>
4. Майборода Л. А. Методичні підходи до розроблення електронних освітніх ресурсів педагогами професійного навчання. *Модернізація професійної освіти і навчання: проблеми, пошуки та перспективи*. 2015. № 6. С. 155-163.
5. На всі 200: URL: www.youtube.com/@navsi200
6. Пані Вчителька: URL: www.youtube.com/@pani_vchytelka
7. ПРомовні витребеньки: URL: https://youtube.com/playlist?list=PLbrO4bE48Wa9MNtQz12chIjC56o_6ln9&si=BRSREIVq30dM2xni
8. Шиліна Г. А. Методика дистанційного навчання української мови учнів основної школи : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2016. 300 с.